

Specjalista do spraw rachunkowości

241103

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

ZADANIA I CZYNNOŚCI

Głównym zadaniem specjalisty ds. rachunkowości jest organizowanie rachunkowości w przedsiębiorstwie i instytucji, w której jest zatrudniony. Specjalista ds. rachunkowości odpowiada za zarządzanie finansami firmy, nadzoruje, planuje i kontroluje działalność firmy, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami rachunkowości. Osoba zajmująca się rachunkowością wykonuje więc czynności księgowe, czynności wspomagające zarządzanie, rozliczenia podatkowe i inne rozliczenia publicznoprawne w jednostce.

Czynności wykonywane przez specjalistów ds. rachunkowości służą trzem głównym potrzebom przedsiębiorstwa: ewidencji operacji gospodarczych, analizie i ocenie działalności przedsiębiorstwa oraz potrzebom zarządzania. Od jakości wykonywanych czynności zależy w dużej mierze sukces każdej firmy. Opracowywane informacje stanowią bazę dla potrzeb analizy ekonomicznej.

Specjalista ds. rachunkowości najczęściej sporządza analizy makroekonomiczne, raporty i sprawozdania, prognozy krótkoterminowe i długoterminowe, ocenia wpływ czynników makroekonomicznych na kondycję i funkcjonowanie firmy. Do jego obowiązków należy również dokumentowanie zmian wartości majątku, księgowanie operacji gospodarczych, dokonywanie rozliczeń finansowych, prowadzenie rachunku kosztów i wyników, sporządzanie sprawozdań finansowych i ich analizowanie oraz opracowywanie raportów o przewidywanych zmianach sytuacji finansowej firmy, zgodnie z aktualnymi przepisami prawnymi, a także współpracuje z instytucjami finansowymi i urzędami. Specjalista ds. rachunkowości często wchodzi w skład kierownictwa firmy i jest doradcą w sprawach związanych z inwestycjami, kredytami, kosztami prowadzonej działalności. Zdarza się, że podejmuje samodzielnie decyzje związane z wydatkowaniem środków firmy.

Specjaliści ds. rachunkowości są zatrudniani na wielu różnych stanowiskach, w zależności od rodzaju prowadzonej działalności, np. specjaliści ds. kontroli wewnętrznej i rachunkowości, specjaliści ds. rachunkowości wewnętrznej, dyrektora ds. rachunkowości. Niektóre z tych stanowisk wymagają zdobycia dodatkowych uprawnień.

Dyrektor ds. rachunkowości – zapewnia prowadzenie rzetelnej księgowości finansowej firmy. Do jego podstawowych obowiązków można zaliczyć: tworzenie procedur prowadzenia rachunkowości, przygotowywanie zbiorczych zeznań podatkowych, nadzór nad prowadzeniem rozliczeń w zakresie gospodarki własnej jednostki, sporządzanie sprawozdań finansowych, tworzenie wewnętrznych standardów rachunkowości, a także bieżącą współpracę z instytucjami zewnętrznymi.

Specjalista ds. rachunkowości wewnętrznej – sporządza kompleksowe raporty i analizy dla Zarządu firmy oraz jednostek organizacyjnych w celu wspomagania zarządzania firmą. Jest to stanowisko spotykane m.in. w bankach. Podstawowymi obowiązkami są: prowadzenie procesu budżetowania, analiza, monitoring i prognoza wyników finansowych, merytoryczna kontrola poprawności budżetów poszczególnych oddziałów, współtworzenie planów finansowych, analiza i monitoring inwestycji strategicznych.

Specjalista ds. kontroli wewnętrznej i rachunkowości – bada i ocenia efektywność działania kontroli wewnętrznej, monitoruje standardy rachunkowości, prowadzi doradztwo w zakresie kontroli wewnętrznej i standardów rachunkowości, przygotowuje analizy i raporty, bierze udział w realizowanych projektach.

Osoba wykonująca zawód specjalisty ds. rachunkowości jest osobą publicznego zaufania i zobowiązana jest do przestrzegania Kodeksu Zawodowego Etyki w Rachunkowości. Od rzetelności i odpowiedzialności specjalisty ds. rachunkowości zależy sprawne funkcjonowanie danej firmy.

Podstawowym narzędziem pracy specjalisty ds. rachunkowości jest komputer, wyposażony w odpowiednie oprogramowanie, drukarkę, skaner. Osoba pracująca na tym stanowisku korzysta również często z kserokopiarki, faxu, telefonu.

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Miejscem pracy specjalisty ds. rachunkowości są pomieszczenia biurowe, które powinny być dobrze oświetlone, wyposażone w wentylację lub klimatyzowane.

W zawodzie tym nie występuje wysokie ryzyko zapadania na choroby zawodowe, nie występują także czynniki szczególnie niebezpieczne, uciążliwe czy szkodliwe dla zdrowia. Niemniej jednak, ze względu na spędzanie wielu godzin przed monitorem komputera i długotrwałe przebywanie w pozycji siedzącej, mogą wystąpić schorzenia kręgosłupa lub narządu wzroku.

Warunki społeczne

Specjalista ds. rachunkowości pracuje przede wszystkim w zespole, najczęściej na stanowisku kierowniczym lub innym ze szczebla zarządczego w firmie.

Wykonuje pracę samodzielnie, jednak wymagana jest współpraca z innymi pracownikami, komórkami, zespołami. Zakres zagadnień, za które jest odpowiedzialny opracowuje i omawia wspólnie z podległymi pracownikami. Specjalista ds. rachunkowości często pełni również funkcje kontrolne, co może wiązać się z konfliktami i naraża na stres.

Warunki organizacyjne

Praca w zawodzie specjalisty ds. rachunkowości odbywa się tylko w dzień, przeważnie w ustalonych godzinach pracy, w dni powszednie, najczęściej jest to 8 - 10 godzin. W przypadku zamykania okresu sprawozdawczego od pracownika może być wymagana większa dyspozycyjność. Praca tylko w niewielkim stopniu wiąże się z przemieszczaniem się poza miejscem zatrudnienia. W dużej mierze praca jest zrutynizowana, podporządkowana obowiązującym przepisom i zasadom funkcjonującym w dziedzinie rachunkowości. Wykonywane czynności na stanowisku specjalisty ds. rachunkowości wiążą się z odpowiedzialnością finansową, zawodową oraz za pracę podległych pracowników, w przypadku pełnienia funkcji zarządzającej w firmie.

Wymagania psychologiczne

WYMAGANIA PSYCHOLOGICZNE

Zawód specjalisty ds. rachunkowości należy do profesji, w których wymagane jest umiejętne połączenie teorii i praktyki. Niemożliwe jest powtarzanie czynności bez zrozumienia występujących pomiędzy nimi zależności, bez znajomości podstawowych teorii i zasad rachunkowości. Ważna cechą jest zdolność do koncentracji uwagi, skupienie uwagi na tym samym problemie przez dłuższy czas, ale i podzielność uwagi – równoczesne zajmowanie się kilkoma problemami lub śledzenie, obserwowanie kilku zagadnień jednocześnie. Ponadto osoba pracująca na stanowisku specjalisty ds. rachunkowości powinna być samodzielna, dokładna oraz skrupulatna i dobrze zorganizowana. Bardzo przydatna jest umiejętność przerzucania się z jednej czynności na drugą, zdolności analityczne i łatwość kojarzenia faktów. Duże znaczenie ma dobra pamięć, zwłaszcza zdolność zapamiętywania dużej ilości różnorodnego materiału – liczb i danych oraz odtwarzania treści zapamiętanych po dłuższym odstępie czasu. Ważna jest także umiejętność szybkiego i prawidłowego wykonywania działań arytmetycznych, czyli uzdolnienia rachunkowe. Bardzo istotna jest również umiejętność logicznego rozumowania, dostrzeganie związków przyczynowo – skutkowych. Niezbędny jest wysoki poziom odpowiedzialności i uczciwości, orientacja na wyniki, odporność na stres, umiejętność pracy pod presją czasu.

Od specjalisty ds. rachunkowości oczekuje się systematyczności i ciągłej aktualizacji wiedzy.

Należy dodać, że kodeks etyki zawodowej określa podstawowe zasady, którymi powinny kierować się osoby wykonujące ten zawód. Wśród nich możemy wyróżnić: uczciwość, obiektywizm, staranność, zachowanie tajemnicy służbowej, czy profesjonalną postawę. Ponieważ specjalista ds. rachunkowości często kieruje zespołem pracowniczym, powinien umieć także współpracować, wspierać swoją wiedzą i doświadczeniem podległych mu pracowników.

Praca na tym stanowisku jest wymagająca i wiąże się z ciągłym doszkalaniami w wielu obszarach wiedzy oraz wymaga dbałości o wizerunek zawodu, który powinien kojarzyć się z kompetencjami, być gwarantem odpowiedzialności i urzeczywistniać rzetelną i profesjonalną działalność.

Zainteresowania osób pragnących wykonywać zawód specjalisty ds. rachunkowości powinny dotyczyć nauk ścisłych, np. matematyki, analizy finansowej, statystyki. Osoby te muszą lubić pracę związaną z danymi, ich przetwarzaniem, systematyzowaniem. Ponadto przydatne są uzdolnienia techniczne, czyli umiejętność posługiwania się

różnymi urządzeniami biurowymi, komputerem.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

WYMAGANIA FIZYCZNE I ZDROWOTNE

Praca specjalisty ds. rachunkowości pod względem obciążenia fizycznego zalicza się do prac lekkich. Do wykonywania tego zawodu nie jest konieczny bardzo dobry stan zdrowia. Zawód mogą wykonywać osoby z dysfunkcją kończyn dolnych, z ograniczoną sprawnością ruchową, poruszające się na wózkach inwalidzkich. Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu są nie dające się korygować choroby wzroku, zaburzenia dużego stopnia związane z dysfunkcją kończyn górnych, choroby psychiczne.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

WARUNKI PODJĘCIA PRACY W ZAWODZIE

Rynek pracy dla specjalistów ds. rachunkowości jest coraz bardziej wyspecjalizowany. Niezbędne staje się wykształcenie wyższe, najlepiej w dziedzinie finansów i rachunkowości, ekonomii. Wymagana jest znajomość standardów rachunkowości, bardzo dobra znajomość polskich przepisów, m.in. prawa bilansowego, podatkowego oraz zasad rachunkowości. Trzeba biegle posługiwać się zintegrowanymi pakietami oprogramowania księgowo-finansowego i znać obsługę urządzeń biurowych.

Wymagania w stosunku do specjalistów ds. rachunkowości w dużym stopniu zależą od wielkości i struktury przedsiębiorstwa. Zdarza się, że małe firmy, zatrudniając osobę na stanowisku specjalisty ds. rachunkowości nie wymagają wyższego wykształcenia, wystarczy wykształcenie średnie lub policealne ekonomiczne, znajomość zagadnień finansowo – księgowych, które można zdobyć uczestnicząc w odpowiednich kursach i szkoleniach.

Wymagania w stosunku do specjalistów ds. rachunkowości bardzo zmieniły się w ostatnich latach, zwłaszcza, jeśli chodzi o osoby pełniące w firmie funkcje kierownicze. Szczególnie w dużych firmach oraz w przypadku prowadzenia działalności usługowej praca staje się coraz bardziej wyspecjalizowana. Wśród specjalistów ds. rachunkowości popularne są kursy i szkolenia np. z zakresu finansów (ACCA – międzynarodowy kurs z finansów i rachunkowości menadżerskiej).

Dla rachunkowości jednostek gospodarczych i dla tego zawodu pojawiły się nowe wyzwania, związane z coraz szerzej wprowadzanymi rozwiązaniami zawartymi w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (US GAAP), a to wymaga znacznie większej wiedzy i umiejętności od pracowników zajmujących się rachunkowością.

Wykształcenie wyższe z zakresu rachunkowości można uzyskać na wielu uczelniach w Polsce, m. in.:

Uniwersytet Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie - www.umcs.lublin.pl

Uniwersytet Łódzki - www.uni.lodz.pl

Uniwersytet Szczeciński - www.univ.szczecin.pl

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu - www.umk.pl

Uniwersytet Warszawski - www.uw.edu.pl

Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamieckiego w Katowicach - www.ae.katowice.pl

Akademia Ekonomiczna w Krakowie - www.ae.krakow.pl

Akademia Ekonomiczna w Poznaniu - www.ae.poznan.pl

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie - www.sgh.waw.pl

Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu - www.ae.wroc.pl

Przykładowe specjalności to:

- Finanse i rachunkowość
- Rachunkowość i auditing
- Rachunkowość zarządcza i controlling
- Rachunkowość i kontrola finansowa
- Rynki finansowe i doradztwo inwestycyjne
- Rachunkowość i skarbowość

Podstawy prawne do wykonywania zawodu specjalisty ds. rachunkowości zostały określone w Ustawie o rachunkowości, która jest w Polsce podstawowym aktem regulującym i której znacząca nowelizacja weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

MOŻLIWOŚCI AWANSU W HIERARCHII ZAWODOWEJ

Zawód specjalisty ds. rachunkowości daje szanse zdobycia pracy o szerokich możliwościach na rynku pracy. Są także duże możliwości awansu zawodowego. Pracownik, który wnikliwie i sumiennie wykonuje swoje obowiązki, a przede wszystkim wykazuje inicjatywę oraz poszerza wiedzę, ma szanse osiągać stanowisko kierownika ds. rachunkowości wewnętrznej, dyrektora ds. finansowych, czy ekonomicznych.

Specjalista ds. rachunkowości może zdobyć stanowisko głównego specjalisty ds. rachunkowości w sektorze finansów publicznych, dyrektora ds. rachunkowości lub naczelnika wydziału organizacji rachunkowości w sektorze bankowym. Może również objąć stanowisko kierownika czy dyrektora zespołu rachunkowości w firmach z branży ubezpieczeniowej, jak również w dużych firmach produkcyjnych.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

MOŻLIWOŚCI PODJĘCIA PRACY PRZEZ DOROSŁYCH

Decydujące znaczenie dla zatrudnienia osoby dorosłej ma jej doświadczenie zawodowe i kwalifikacje. Jeżeli osoby spełnią wymagania pod względem kwalifikacji czy doświadczenia, wiek kandydata do pracy nie ma znaczenia.

Możliwości zatrudnienia

Specjalista ds. rachunkowości może być zatrudniony w różnorodnych przedsiębiorstwach: produkcyjnych, usługowych, handlowych, ubezpieczeniowych, instytucjach finansowych, instytucjach administracji państwowej i samorządowej, bankach, biurach podatkowych. Może także związać swoją karierę zawodową z pracą dziale controllingu, w agencji konsultingowej, firmie audytorskiej czy z doradztwem finansowym, inwestycyjnym, jak również prowadzić działalność gospodarczą na własny rachunek. Jest to zawód, w którym zatrudnienie można znaleźć zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym.

Specjalista ds. rachunkowości może także wykonywać jeden z zawodów pokrewnych, np. zawód księgowego po zdobyciu uprawnień do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Daje mu to również możliwość samodzielnego prowadzenia biura rachunkowego specjalizującego się w obsłudze małych i średnich firm.

Zdobycie dodatkowych uprawnień wiąże się także z badaniem sprawozdań finansowych. Specjalista ds. rachunkowości może zostać biegłym rewidentem po uzyskaniu uprawnień i wpisu na listę biegłych rewidentów.

Doradztwo podatkowe jest kolejną czynnością, która może być wykonywana przez specjalistę ds. rachunkowości pod warunkiem uzyskania uprawnień i wpisu na listę doradców podatkowych.

Na Dolnym Śląsku, w Wielkopolsce rynek pracy dla specjalistów ds. rachunkowości jest otwarty. Często poszukiwani są oni przez centra finansowo – księgowe, koncerny produkcyjne.

Zawody pokrewne

ZAWODY POKREWNE

Główny księgowy

Audytor

Biegły rewident

Doradca podatkowy

Doradca inwestycyjny

Analitik finansowy

Polecana literatura

POLECANA LITERATURA

Kiziukiewicz T.: *„Rachunkowość w nowoczesnej gospodarce”*; Wydawnictwo i doradztwo z zakresu rachunkowości i finansów; Wrocław 2000 r.

Płóciennik – Napierała J.: *„Nowoczesne instrumenty finansowo – rachunkowe w zarządzaniu organizacją gospodarczą”*, wyd. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Koszalinie; Koszalin 2001 r.

Czubakowska K.: *„Rachunkowość w biznesie”*, wyd. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2005 r.

Gmytrasiewicz M.: *„Encyklopedia rachunkowości”*, wyd. LexisNexis 2005 r.

Płóciennik – Napierała J.: *„Rachunkowość w praktyce przedsiębiorstw usługowych”*, wyd. DIFIN 2006 r.

Kiziukiewicz T.: *„Rachunkowość w jednostkach sektora finansów publicznych”*, wyd. DIFIN 2006 r.

Dobja M.: *„Rachunkowość zarządcza controlling”*, wyd. PWN 2005 r.

Nowak E.: *„Strategiczna rachunkowość zarządcza”*, wyd. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2008 r.

Winiarska K.: *„Rachunkowość budżetowa”*, wyd. Wolters Kluwer Polska W-wa 2007 r.

Nita B.: *„Rachunkowość w zarządzaniu strategicznym przedsiębiorstwem”*, wyd. Wolters Kluwer Polska W-wa 2008 r.

Turyna J.: *„Rachunkowość finansowa”*, wyd. C.H.BECK 2008 r.

Jałowiecka – Madeja S., Serdyński R.: *„Niefinansowe aktywa trwałe według Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (MSR/MSSF)”*, rok wyd. 2007,

Jarugowa A., Frendzel M., Ignatowski R., Kabalski P.: *„Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej. Zagadnienia kluczowe i rozwiązania praktyczne”*, rok wyd. 2006.

Samelak J.: *„Rachunkowość Finansowa Teoretyczne Podstawy”*, Wydawnictwo AEP, Poznań 2008;

Walińska E.: *„Meritum Rachunkowości. Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa”* wyd. Wolters Kluwer Polska – ABC, W-wa 2009 r.

Winiarska K., Sawicki K., Czubakowska K.: *„Rachunkowość zaawansowana”*, wyd. Wolters Kluwer Polska – OFICYNA, W-wa 2009 r.

Świdorska G.: *„Wzorcowy plan kont z komentarzem do ustawy o rachunkowości i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości”*, wyd. Wolters Kluwer Polska – OFICYNA, W-wa 2009 r.

Osikowicz M. „Rachunkowość małych firm według wymogów funduszy unijnych”, wyd. Wolters Kluwer Polska – OFICYNA, W-wa 2008 r.

Strony internetowe:

www.encyklopedia-rachunkowosci.pl

www.infor.pl/rachunkowosc

www.analizafinasowa.pl

www.rachunkowosc-zarzadcza.pl

www.e-rachunkowosc.pl

www.portalfk.pl

www.rachunkowosc.org

www.dashofer.pl

www.frr.rachunkowosc.org

www.frr.ksiegowosc.org

www.kibr.org.pl

www.mf.gov.pl

www.skp-ow.com.pl

www.ksiegowosc.infor.pl

www.rachunkowosc.com.pl

www.par.edu.pl

Inne ważne informacje:

Podstawy prawne do wykonywania zawodu specjalisty ds. rachunkowości zostały określone w Ustawie o rachunkowości, która jest w Polsce podstawowym aktem regulującym i której znacząca nowelizacja weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku. Od 2002 roku przy Ministrze właściwym do spraw finansów publicznych działa Komitet Standardów Rachunkowości, który tworzy Krajowe Standardy Rachunkowości. Wszystkie standardy opublikowane są na stronie Ministerstwa Finansów (www.mf.gov.pl).

Ustawa o rachunkowości:

(Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324, Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546, Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539, Nr 267, poz.

2252, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, Nr 208 poz. 1540 oraz z 2008 r. Nr 63 poz. 393).

Krajowe standardy rachunkowości:

- Nr 1 "Rachunek przepływów pieniężnych" (Dz. Urz. Ministra Finansów z 2003 r. nr 12, poz. 69),
- Nr 2 "Podatek dochodowy" (Dz. Urz. Ministra Finansów z 2004 r. nr 13, poz. 132),
- Nr 3 "Nie zakończone usługi budowlane" (Dz. Urz. Ministra Finansów z 2006 r. nr 13,
- Nr 4 "Utrata wartości aktywów" (Dz. Urz. Ministra Finansów z 2007 r. nr 8, poz. 46);
- Nr 5 "Leasing, najem i dzierżawa" (Dz. Urz. Ministra Finansów z 2008 r. nr 4, poz. 35);
- Nr 6 "Rezerwy, bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów, zobowiązania warunkowe" (przekazane do publikacji);

Obecnie Komitet prowadzi prace nad wydaniem kolejnych standardów:

- "Restrukturyzacja jednostek i rachunkowość w procesie sanacji".